

ENYEDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Helyben egész évre 50 lej, félévre 25 lej.
Vidéken 5—5 lejjel több.
Egyes szám ára 1 lej. Megjelenik minden vasárnap.

Politikai és társadalmi lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vitéz Mihály-utca (volt Kossuth Lajos-u.) 25. sz.
ahová a lap szellemi részét illető mindennemű
közlemény küldendő.

BETHLEN GÁBOR.

— Öreg diák éneke a kollégium 300 éves jubileumán —

21050

„Si Deus nobiscum, quis contra nos!”

Agyamra tolúljon száz-rajnyi emlék,
Szívemben zengjenek zsoltár énekek,
S omoljon templomi alázat reám,
Hogy méltó hódolattal köszöntselek
Téged, oh régi lángok szent csarnoka,
— Soha el nem tűnő, magyar dicsőség, —
Te, kőbe lehellett evangélium,
Turáni eszményink babér erdeje,
Téged, te százados, ős' kollégium!

Mulandóság az ember földi sorsa,
Az öröklét üdvét birni nem lehet,
Porladozó világok rombadőlten,
Ám éberem virraszt még a kegyelet.
S a sírnak álma nem tart el örökké,
Mert élnek az Igék, ha a test kiég.
S te, ősi schola, keltsd Őt életre ma!
... Bethlen Gábor! ez ünnep itt ma: tiéd!

Mert nincs halál a sírnak bús ölében,
A törpe lélek enyészik el csupán,
De, kiknek útjuk: világosság hona,
Életre kelnek ők harmadnap után.
A test letörhet, kihalhat az élet,
De a Géniuszon nem fog a halál;
Sugárzó fényívvel jövőbe lángol
S ott az öröklétnek üdvére talál.

Te nagy valál... Nevednek büszke fénye,
A magyar égboltról sugárik felénk;
S áldunk Téged, álmunk ravatalán,
Nagy szellem! örökéletű jóságodért.
Bús feledés átka nem fogott rajtad:
Zord időnkben lényed nem fogy... egyre nő.
... Háromszáz évek alvó éjjeléből,
Épen tündökölsz Te mostan is elő.

A kollégium — nézd — öröm tanyája;
A „curián” ezernyi diák ünnepel,
S nevednek áldoz ma, magyar tájakon,
Minden igaz lélek s hő kebel.
Zarándok útra kelt im' fiaid serge,
Miként a bölcsék ama szent éjjelen,
S az ősi scholát cserfaággal hintve
Szív és lélek mind tisztességet teszen.

Oh, mi is Néked áldozunk ma,
Rólad zendül a mi hála énekünk.
Ragyogj hát ránk ma áldó szellemeddel
És e szent napon, oh légy... maradj velünk!
A múltak síri, néma éjjeléről,
Lebbentsed a fátylat fel ez ünnepen
És mutass példát, hitünk védelmében,
Hogy kell megállanunk sziklamereven?!

Hányszor görgették hóban mi fejünket,
Hányszor voltunk már görög tragédiák
Felhős arcú, hányt-vetett páriái?...
S nézd, — mégis mennyi régi s ifjú diák
Jött el ide, „Pindus szép mezejére“
Kiknek hitét, üdvét fősvény kezek,
Rongy kendőkbe „girák“-ként* el nem rejtheték
Mert a Te lelked örökségi azok!

Hol annyi ész, erő egyesültenek,
Tér és idő ottan nem szabhat határt;
Alma Materedben nem hal el a dal,
Szellemed itten győzelemre talált!...
Emléked élni fog magyar lelkünkben,
Neved zászlóinkon büszkén fennragyog
S áldani fognak mindig hű fiaid:
A jövőd, magyar prédikátorok!

És, mint hajdan Mózes csipkebokra:
Égni fog a lelkünk olthatatlanul,
Hitünket nem lesz, aki elolthassa,
S műved elpusztítsa megtorlatlanul.
És keljen, törjön bár a sors haragja
Ádáz dühével, orozva ellenünk,
„Sziklán épült házad“ meg nem ingathatja,
Hisz velünk lesz mindig erős Istenünk!

S míg lesz egy szív s benne magyar álmodás,
És egy agy, mely szépre, jóra lelkesül:
„Két hattyúd“ ott, a büszke oromzaton
S nagy neved vele, homályba nem merül.
... Oh, mert a romnak nincs hatalma rajtad,
Nagy szellemed éjt itt sohasem talál
... Gábor Bethlen! mindig lesz dandárod
Erősen, mely áll az „Órhegy lábánál“.

Gergely Ferenc.

*) Luk. XIX: 20.

Kollégium Édesanyánk

A Bethlen-kollégiumhoz sokszorosan szent és édes emlékezések fűznek. Édes atyám, néhai Makkai Domokos a kollégiumnak volt professzora és egész életét a dicső fejedelem, Bethlen Gábor akaratának és intencióinak megvédéséért áldozta oda a kollégium érdekében. Első gyermekkorom álmai és játékaik felett az ősi iskola hatalmas homlokzata virrasztott és uralkodott; ez a drága alma mater vett ölébe, amikor „Bihari bácsi” vezetése alatt kezdtem ismeretséget kötni a betűkkel — s kebelén éltem át — két esztendei távollét közbevettetés után, serdülő éveimet, a legkedvesebbeket minden ifju életében. Noha nem is 5 „érlelt meg” aztán, hanem egy másik testvére, a szentgyörgyi Mikó-kollégium, azért sohse szűnt meg reámnézve és előtem „édesanya” lenni.

Most amikor az a megtisztelő felszólítás ért, hogy háromszáz esztendőszületése napján én is köszöntsem őt, csakugyan dadogni kezdek, mint a kis gyerek, anyyira nagynak és megszenteltnek látom tisztos homlokát s anyyira kicsinynek magamat, épen, mint 27 évvel ezelőtt, mikor legelőször tekintettem megdöbbenve reá, hogy ezután én is „kollégista” leszek és cipőt fogok kapni, ha jól viselem magamat. Csodálatos valami volt ez a kollégium! Sehol se láttam én akkora épületet azóta se, még ha kétakkora lett volna is! Sehol se volt, nincs, nem is lesz akkora curia és akkora szép tornakert, mint a Bethlen-kollégiumban, és sehol olyan nagyszerű játékok többé nem teremnek, se olyan labdázók, tornászok és parittyások. Sehol nem lehetnek, még a British Muzeumban se, olyan csodálatos gazdag és nagy gyűjtemények, mint amelyeket szájtátva bámultunk meg, amikor a dimenzió napján felnyitattak titokzatos ajtóik.

Ugyan hol lehetnének olyan komoly, féltelmes és mégis kedves tantermek, mint amelyekben mi drukkoltunk és arattuk a tudományok kévét? Ami pedig a disztermet illeti aranyos katedrájával és a nagy fejedelem méltóságos képével, olyan ünnepeles helyet én soha, sehol, mégcsak elképzelni sem tudnék. Ami aztán az akkori cipókat illeti, amelyeket „Londonban” meg „Párisban” osztottak ki, azoknak az ize most is a szájamban van s meleg illatuk egyenesen a szivemből száll fel. Nem mondom, mert voltak biz ott lustrák, kihallgatások, elmarasztalások, és „berugások” is néha, de voltak ezzel szemben olyan boldog szombat délutánok, amikor a vasárnap tudatában minden bánat eloszlott a diákok szívéből. S mindezek, sok más egyéssel együtt, felmerülve és csodálatos életrekelve az emlékezet tavából, a Bethlen-kollégium Géniusának szellemi arculatává olvadnak össze előttem ebben a pillanatban. Egy lélek tekint reám ragyogó, ígézetes szemekkel. A kálvinista magyar lélek lehellete csap felém.

Mert ennek a léleknek, a puritán, egyenes, Istenében bizó, magát megbecsülő, a tisztos munkát életelemének tartó, hitét, nemzetét törhetetlenül magához ölelő férfijellemnek volt mindenha nevelő iskolája Bethlen Gábor kollégiuma. Ezt a hivatást: a talentumok felkarolása és istápolása által nemes férfijellemeket teremteni nemzet és Isten dicsőségére, ezt munkálta háromszáz éveken keresztül anyagi és szellemi nagy jótéteményekkel és szakadatlan gondossággal. Ezért kell ma háláját éreznie és

nyilvánítani iránta minden magyarnak. Legyen ezután is, legyen további századokon át is tüzhelye, kohója, műhelye, gyümölcsöskertje nemes keresztény férfijellemeknek, jobb magyarságnak, szentebb jövődőknek.

Ezrek és ezrek között imádságos szívek könyörgök én is, erőlelen szavammal, őszinte vágyakozással a Bethlen-kollégium jövődjének multjához méltó dicsőségéért!

Dr. Makkai Sándor.

Öreg enyedi diák éneke 1922-ben.

*Ó boldogok a vakok, kik nem látnak,
s a csecsemők, kik ezután születnek.
Boldog, ki álmok hókancáján vágat,
vagy új hit lélekvesztőjén eretnek.*

*Minket e korba égő kínra szült csak
anyánknak üdvösségre sejlő-méhe,
az örömről eszelős menekült csak
a könnytengerről, melynek nincsen réve.*

*Mégis vagyunk: vén gáton új legénység,
magát megórló, áldozatra bátor,
baráti kéz s ha kell, harcos keménység.*

*Az életünk szörnyű sebhelyet ápol:
az ifjúságot tépték ki belőlünk...
Ez ad erőt, hogy többé ne gyűljünk.*

1922. okt. 8-ra.

Szentimrei Jenő.

Salve Collegium Bethleninum!

Ünnepel a nagyenyedi református Bethlen-kollégium. Jubileumot ül és pedig alapításának és fennállásának háromszázadik évfordulóját.

A jubileumi évek száma rendszeresen megbízható mértéke az ünnepelelt ember, eszmény, intézmény, intézet jelentőségének. Háromszáz éves jubileum igen ritka momentum, esemény még intézmény-intézeteknél is. — Háromszáz évvel ezelőtt fejedelmi szándék és akarat alapította a Kollégiumot; Bethlen Gábor, erdélyi fejedelem szelleme és energiája. Nehéz, történelmi idők voltak azok; a világnézletek és hitvallások küzdelme és harca. De a küzdelem az egységet, a lélek egységét szolgálja; a megbékülésért van; a lélek megtalálja lelkét, ha az más „eredő”-t énekel is. Megérti a lélek a lelkét, megbecsüli és egyesül vele abban, ami összefüzi, a krisztusi szeretetben s vele halad a kultúra, a művelődés isteni útján. S innen van az, hogy a 300 éves Bethlen-kollégiumnak ritka ünnepén, mely nagy kulturtörténelmi esemény is, ünnepeleltünk mi is, róm. katolikusok és szívünk oltárán meggyújtjuk a hála áldozati tűzét, hogy megköszönjük azokat a szellemi és kulturális kincseket, melyekben a róm. kath. vallású tanulók századokon át részesültek az öreg kollégiumban.

Ünnepelő érzésekkel hajtjuk meg tiszteletünk zászlaját az előtt a nagy kulturmunka előtt, melyet a háromszázéves Bethlen-kollégium végzett közkinccsége téve a társadalom, a haza, az emberiség javára azokat a szellemi és lelki energiákat, melyek a nép-rétegben — mint őserők lappangtak és szunynyadnak most is. Ebben a hatalmas művelődési munkában az öreg Kollégium nem tekintett nemzetiséget, fajt, vallást soha.

Honos Collegio infantium!

Tisztelet az ünneplő Kollégiumnak!

Minden kulturát két irányban kell szolgálni. Az egyik irány az ismeretterjesztés és a másik az erkölcsi, társadalmi, gazdasági és jogi irányzat finomítása. Szóval rásegíteni az embert arra, hogy a neki való világot meghódítsa, a neki való életet megtalálja, hogy a nagy erkölcsi, lelki, társadalmi, jogi értékeket kiemelje a világból az erény, a lelkiismeret, iparkodás, bátorság, jellem, szeretet formáiban, mert az embernek való otthon a szellem, a lélek, a finomság, a szeretet, az odaadás, az áldozatkészség.

Amikor a háromszáz éves kulturintézet falai közt felhangzik az Urat magasztaló zsoltár, ilyen gondolatokkal lelkünkben és az elismerés és tisztelet érzéseivel szívünkben ünnepeleltünk mi is enyedi róm. katolikusok és köszöntjük az öreg Kollégiumot:

Salve Collegium-Bethleninum!

Nagy László Bernárd.

Régi dolgok felemlegetése Apácai Cseri János tiszteletére.

„Ezerszer Messiások a magyar Messiások.”
Ady.

A háromszázadik esztendő küszöbéről visszatekintve, a késő utód előtt egy égő lelkű ember nemes alakja emelkedik ki a Bethlen-kollégium történetének első korszakából: Apácai Cseri János alakja.

Az Apácai lelke ugyanaz a magyar lélek, mint amilyen volt a Széchenyié a XIX. és az Ady Endréé a XX. században.

Zseninek születik s olthatatlan tudásvágy hajtja. Külföldre, Hollandiába megy, ahol néhány esztendő alatt rengeteget tanul: keleti nyelveket, theológiát, filozófiát. És egyszerre csak azt veszi észre, hogy mennél többet lát és mennél többet tanul, annál jobban gyöttri a keserű fájdalom amiatt, mert otthon, Erdélyben minden, másként van; rosszul van: ott az élet megkövesedett. Semmit sem tudnak még Cartesiusról, a nagy franciáról, aki tollával egy kétezeresztendő világrendszert rombolt le, amelynek pedig fundamentuma Aristoteles volt. És nem tudják, nem érzik, hogy a nyugati népek „mennyre fölöttünk vannak, midőn minden tudományt házi nyelven olvashatnak, tanulhatnak, taníthatnak” mert „szerencsétlen az a nemzet s mindenekfölött nyomoru, mely mindent idegen nyelvből kölcsönöz s viszont boldog az, melynek mindez kertjében terem.” Honnan tudnák? Hiszen magyar nyelven írott tudomány nincs s az idegen tudományokat az iskolákban is idegen nyelven tanítják.

És a kínzó magyar fájdalom egyszer csak — ki tudja, mennyi gyötör, álmatlan éjszaka után! — kemény elhatározással acélosodik benne: nem hal meg addig, míg a tudományok összegét magyar nyelven ki nem adja. És ekkor már hiába kínálják a hollandusok egyetemi katedrával, nem marad, indul haza, Erdélybe: „a nemzetségéhez, hazájához való szeretetből” új világot teremteni.

Óh, nemes Apácai Cseri János, melyik csatába induló hadvezér állítható melléd, amikor te a tudás, világosság, haladás fegyvereivel indulsz harcba a maradiság szürke várai ellen; amikor olthatatlan lánggal ég benned az isteni tűz: jobba tenni, felemelni egy egész nemzetet!

Hazajön. A fejedelem, az ifju Rákóczy György kinevezi a fehervári kollégiumhoz, de nem professornak, mint amilyen Bisterfeld uram, hanem csak osztálytanítónak. Mindegy. Elfogadja s olyan szent hévvel kezd neki a tanításnak, mintha egyszerre pótolni akarná mindazt, amit századok mulasztottak. „Fogja Vergilius Georgicáját, azt kezd fordítani magyarra... és annak alkalmatosságával physikát, astronomiát, geographiát kezd tanítani”. Tanított ezen kívül logikát, retorikát, görög és héber nyelvet s magyarázta Cicero De officiis-ét, sőt magasabb foku számtant is, „mely azelőtt a magyar nemzetségben hirrel sem hallatott”, mint tanítványa, Bethlen Miklós írja.

Munkájának legnagyobb akadályát az elavult tanrendszerben látja s ezért beköszöntő beszédében új tanításmódot ajánl. Beszéde végén azokról szól, kik a régi dolgokból semmit sem akarnak megváltoztatni. Rámutat arra, hogy a világ halad: „régie törvények eltöröltetnek, újak hozatnak; az Isten ígéje naponként olvastatik, melyről a régieknek fogalma sem volt.”

A felelet rá: Bisterfeld után a fejedelem ismét egy külföldit: a francia Basirius Izsákot nevezi ki professzorrá. De az Apácai tüze nem lohad, jutalma: az új nemzedék, az ifjuság megérti és szereti. Annál kevésbé Basirius és az öregek, akik nem akarnak benne mást látni, mint romboló forradalmárt. Bevádolják a fejedelem előtt, hogy independes s az egyház békéjének megbontója. Tagadja, hogy independes volna, de nyíltan beismeri,

hogy presbiteriánus. Csak hogy a Rákóczyak és a papság előtt ez is halálos bűn volt, mert amint Gelei Katona István püspök uram mondotta: helyesebb, ha az egyházat papok igazgatják, mint a hozzá nem értő tudatlan nép. Nyilvános vitát kell állania — készüljenül! — Basiriussal presbiter elveinek védelmére.

Szomorúan írja, erre a vitára célozván: „Az én első magam mentésében senki sem volt émmeltem, hanem mindnyájan engemet elhagytak.”

Kegyvesztett lett s áttették a kolozsvári scholához.

Még ez sem törte meg. Kiadja híres „Magyar Encyclopaediá”-ját s kolozsvári be-köszöntőjében: De summa scholárum neces-sitate, az iskolák legnagyobb szükségéről beszélve, mintha a XVIII. század Széchenyie volna, úgy kiáltja oda, hogy tanulás nélkül nincs műveltség, nincs „mivelt nemzet”. „Egyetemek, vagy legalább jeles kollégiumok szabaditanak meg a gyalázattól, nem az erő-ten nyelv, nem a hiu vélemény, nem a vak szenvedélyek”. És aztán igazának biztos tuda-tában, de a jobbátévés olthatalan vágyával szívében megdöbbenő kiméletlenséggel osto-rozza, mint egy cherub, a „rosszaknak forrá-sait”: a tanulókat, tanítókat, egyházi férfiakat s az iskolák inspektorait és kurátorait.

De Erdélyben semmi sem mozdult; az élet maradt megdermedt állapotában. Csak a halál mozdult s az isteni lángot legretentőbb fegyverével, tüdőbetegséggel kioltotta. Mintha büntetni akarta volna azért, hogy testét annyit gyötörte olyan szolgálatban, melyet kortársai nem érdemeltek meg.

Hiában éltek benne krisztusi vágyak, Apácait sem értették meg.

Messias volt, „ezerszer Messias: magyar Messias”.

Járai István.

Köszöntő.

Azok nevében küldök koszorút,
kiket a Vágyuk messzire hajtott;
(— a szívünk mégis nagyon elszorult,
hogy elzártuk magunk mögött az ajtót)
De most, hogy a szoldáros ajkú tábor
ritka ünnepet ülni egybegyűlt:
minket sem köthet le többé a Távól,
a zászló alá mi is elmegyünk!
Már indulunk. Megszűnik határ, korlát,
szűz akarással győzi le a lelkiünk.
— Mi állít meg nekifeszült vitorlát,
ha menni kell? Mi élünk s nem felejtünk!
És elmegyünk, hogy meghajthassuk főnket
a templomban s el — a Kápolna-dombig
a testvérekhez, kik korán letörtek...
S — bár a jelen örömet letompít —
mi elmegyünk, hogy a hál'adó ének
a szívünket hős hittel töltse meg
s a felidézett három század-évek
belénk is bizó reményt öntsének.
Már száguldunk. Hajrá! fiúk, előre,
előbb ér el, előbb ki átvágott,
most kapjon mindenik újult erőre,
most hagyjuk el im, a Királyhágót.
Itt válik el a két egytestvér-ország...
ide látszik: az oltár lángra gyűlt...
— Egy nyíllövés már csupán a távolság
s evvé! a sorban mi is itt vagyunk!

Budapest, 1922. okt.

Bisztray Gyula.

— **A nagytalálkozó.** Száz évben egyszer adnak egymásnak ennyien találkozt. A Bethlen-kollégium összes volt diákjai gyűlnek össze holnap, hétfőn d. e. 9 órakor a kollégium disztermében. Egy régi egyházi énekek kezdődik a találkozó, mit Mihályi Károly, a kollégium mult századbeli polyhistor tanára szerzett. Janesó Sándor nagyenyedi ref. lelkész, a kollégium volt diákja imát mond. Ezután dr. Nagy Albert az Enyeden lakó és összehívó diákok nevében üdvözlí a megjelenteket s a találkozó vezetését Fogarasi Albertnek adja át, ki mint elnök üdvözlíni fogja a kollégiumot és annak ifjúságát, mire a kollégium nevében Dóczy Ferenc tanár fog válaszolni, majd az ifjúság szónoka. — Ezután dr. Jeney Elek és dr. Szabó András indítványt fognak előterjeszteni egy **Emlékalapítvány és Pártfogó Egyesület** létesítésére, melynek megerősítése subscribálással fog történni. Ezután megalakul az **Enyedi Diákok Egyesülete**, állandó szer-veül a kollégium fölsegélyezésének.

A 300 éves jubileum.

Jeleztük mult számunkban, hogy a Bethlen-kollégium tricentennáris ünnepe folyó hó 8-án délelőtt 1/2 10 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik. Ismertettük az istentisztelet programját, melynek kiemelkedő pontja Nagy Károly püspök prédikációja és Váro-Borsai impozáns Bethlen ódájának előadása lesz. A hatalmas zene- és énekszámot a kollégiumi ifjúság s a városi dal- és zenekarok együttese adja elő, 400-nál többen.

Istentisztelet után ünnepi közgyűlés lesz, amelyen dr. Garda Kálmán emlékbeszédet tart, Jékely Lajos pedig ünnepi ódáját adja elő.

Ezt követi az emléktábla leleplezése, amelyen Bodrogi János koll. tanár tart beszédet és amelynek keretében a nagyenyedi nők átadják a kollégiumnak a selyemzást. A művészi emléktáblát az alapító fejedelem domborművé arképevel — Halmágyi Antal tanár tervezte és Tarsoly József véste márványba.

Délben az új-kollégium felső során és illetve a diszteremben diák-ebéd lesz, amely cipóból, tordai peccenyéből, levesből és süteményből fog állani.

Délután 1/3 órakor felvonulás a kollégium udvaráról a Sporttelepre, amelyben részt vesznek: a torna versenycsapatok, az öreg diákok időrendben, amint a kollégiumban jártak s a kollégium egész ifjúsága. A sporttelepen a tornaverseny 3 órakor kezdődik a Bethlen Gábor vándordíjért.

Este 8 órakor a ref. templomban Farkas Béla, Rezik Károly, Zsizsmann Rezső, K. Baranyai Jolán és Simor Jenő művészek közreműködésével hangverseny lesz.

Az ünnepeket megelőzően, szombaton este 9 órakor a ref. toronyból tárogatón fog játszani Kontz Albert.

Hétfőn d. e. 9 órakor lesz a nagy diák-találkozó a kollégium disztermében, amelyen vendégek is részt vehetnek. Több régi diák-szokás felújítása mellett a találkozó fog megalakulni a kollégiumot pártfogoló egyesület, mely hivatva lesz társadalmi uton közrehatni a létezésében veszélyeztetett 300 esztendősk iskola fenntartására.

Délelőtt 11 órakor a volt növendékek irodalmi matinéja lesz a ref. templomban. (A tájékoztatóban tévesen a koll. diszterme szerepel.) Programját lásd a külön helyen.

— **Irodalmi matiné.** A Bethlen-kollégium volt növendékeinek irodalmi matinéja a ref. templomban hétfőn, okt. 9-én d. e. 11 órakor. Műsor: 1. Megnyitja Fogarasi Albert. 2. Szentimrei-Kovács Jenő: versek. 3. Csekme Ferenc: „Servus servorum...”, elbeszélés. 4. Berde Mária dr.: versek. 5. Szabó Jenő — dr. Dávid: „Szabó Jenő dalaiból” dr. Dávid István zongora-kísérete mellett éneklí Vajda Márton marosvásárhelyi tanár. 6. Sipos Domokos: elbeszélés. 7. Finta Gerő: versek. 8. Szentimrei-Kovács Jenőné: ének. 9. Szabó J.: versek. 10. Diénes Jenő dr.: elbeszélés. Záró szavak. Jegyek a koll. gazd. irodájába (10 és 5 lei) előre válthatók.

— **Képzőművészeti kiállítás.** Halmágyi Antal, Gruzda János és Folyovich Endre kezdeményezésére, bevonva a kollégium volt tanítványait, képművelés nyílt meg a kollégiumban. (Középső sor, Új-kollégium.) A magas művészi nívón álló tárlat iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Halmágyi Antal tanár *Rákóczi képe*, *Bubika a babával* elsőrendű alkotások. Gruzda képei közül a *Felgyógyi szakadék* és a *Remetei tájképek*. — Folyovich Endrének *Őnarcképe*, Folyovichnének virágcsendéletei válnak ki. Dóczy Ferenc arcképét és egy aratást állított ki, Z. Knöpfler Gyula szülő-csendélete-vel, ezenkívül Káli Dénes, Diénes Jenő állították ki megtekintésre méltó képeiket. A kiállítás 3 napig (8, 9 és 10) r arad nyitva, d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig. Belépti díj 10 Lei.

— **Harmath Bogdán halálához.** Megemlékeztünk annak idején a tragikus körülmények között elhunyt Harmath Bogdán volt járásbírósi tisztviselő haláláról. A gyulafehérvári ügyészség nagy apparátussal fogott hozzá a tettes kiderítéséhez. Pozitív vád eddig nincsen, de a vizsgálat folyik. F. hó 11-én az itteni járásbírósnál dr. Patitia vizsgálóbíró ki fogja halgatni az eset összes tanuit.

— **Felhívás.** A kollégiumi ünnepeket rendező bizottság arra való tekintettel, hogy az ünnepségek megfelelő helye és kerete legyen, valamint, hogy a közönségnek kényelmes elhelyezkedést biztosítson, kénytelen volt a kollégium udvarán költséges építkezéseket végeztetni, amelyeknek tetemes költségét az ülőhelyek ára annyival kevésbé fedezi, mert a jegyek árából még adót is kell fizetni. — Bizalommal kéri tehát a t. közönséget, hogy ezt a körülményt méltányolva a jegyek megváltása alkalmával szíves felülfizetéseikkel a költségek fedezetét biztosítani kegyeskedjék.

— **Tudomásul.** A Bethlen-ünnepeket rendező bizottság tudomására juttatja a t. közönségnek, hogy ha esetleg kedvezőtlen idő miatt a vasárnap délelőtti ünnepélyes istentiszteletet a templomban kellene tartani, a rendkívül nagyszámu küldöttségnek, idegeneknek, hivatalos személyiségeknek az aránylag szűk helyen való elhelyezése érdekében kénytelen a rendezőség akként intézkedni, hogy a hivatalos testületek, küldöttségek a templomnak a kollégium felőli ajtaján mennek be, tehát ez az ajtó mások előtt zárva lesz. A nem hivatalos közönség részére a templomnak déli, piac felőli ajtaja fog kinyitani 1/2 10 órakor és a közönségnek ez a része csak a hátulsó két padoszlopban és az azok mögötti üres helyen foglalhat helyet. A női választmány és férfi választmány tagjai részére fenntartott helyek lesznek. A templomba való bejuthatásra jegyek nem adatnak ki, de hogy a nőválasztmány és férfi választmány tagjai kijelölt helyüket megkaphassák, szükséges, hogy a kollégium udvarára megváltott ülőhely-jegyeiket magukkal hozzák és felmutassák, a nők a D oszlop jelzésű, a férfiak E oszlop jelzésű jegyeiket. Ugy ezek a jegyek, valamint általában a kollégium udvarára kiváltott ülőhely-jegyek ebben az esetben az ünnepség további részére, az emléktábla leleplezésére érvényesek, mely ünnepség mindenképpen a kollégium udvarán fog megtartatni. Az esetleges templomi ünnepségre jegyek egyáltalában nem adatnak ki. A különböző testületek, küldöttségek reggel a kollégiumban gyülekeznek és onnan vonulnak a templomba.

— **Az izraelita négyzet f. évi október 18-án** táncal egybekötött műsoros estélyt rendez. M. Lévy Ilonka kolozsvári operanékesnő és Lengyel Rezsőné zongoraművésznő közreműködnek. A műsor többi száma: keleti tánc, hegedűsoló és egy 1 felv. vigjáték.

— **A régi jó időkből.** Így kell jelölnünk a nagyenyedi asztalos iparosok azon lelkes buzgalmát, melyet a Bethlen-kollégium ünnepe alkalmából tanúsítottak, ingyen felajánlva munkaereiket a kollégium udvarán felállítandó tribün és ülőpadok felállításánál. Ugyintén a Schmidt és Nussbacher céget is elismeréssel kell kiemelnünk, amely a szükséges deszka-anyag kikölesznésével áldozatkészségének adta lelkes tanubizonyságát. Általán elismerés illeti meg a város egész lakosságát az ünnepélyek sikerének biztosítása miatt.

— **Jubileumi emlékszámot ad kollégiumunk** ünnepei alkalmából a Vasárnap, csupa enyedi vonatkozásu képpel és közleménnyel. Irtak bele: Járai István, Fogarasi Albert, Áprily Lajos, Berde Mária, Sipos Domokos és Szentimrei Jenő, közli az alapító fejedelem, régi híressé vált diákok és a mai vezetőség képeit. Címlepleje művészi rajz: a 300 éves Bethlen-kollégium legöregebb munkása. A kitűnő képes lap, melynek ez a gazdag száma is a rendes, 3 lejes áron kerül forgalomba, még a most elhunyt Apáthy István dr. és Belmont gróf, a hírhedt bukaresti istálló-tulajdonos szélhámos képeit is bemutatja s a kollégium történetéről, jelen állapotáról, továbbá az ünnepek műsoráról is ad terjedelmes cikkeket.

* **Szenzációs műsor az Urániában.** Ma vasárnap kerül bemutatásra *Dostojevsky* világhírű regénye Demidoff hercegő Lija Marával a főszerepben. Csütörtökön „*Madame Tallien*”. A nagy francia forradalom! A rémuralom napjai 6 hatalmas felvonásban. A történelem legvéresebb napjai elevenednek meg, az 1789 és az utána következő évekből.

Felelős szerkesztő: Dr. Szabó András.

SZABÓ ÁRPÁD férfiszabó-mester
Viz-utca 4.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R. T.

Telefon 14.

Telefon 14.

▼ Eszközöl átutalásokat a bel- és külföld bármely piacára a legkedvezőbb feltételek mellett. Lebonnyolít minden a bank üzlet körébe vágó ügyletet. **Betéteket magas kamatláb mellett gyümölcsöt**

52-38

Téglagyár.

Malomvállalat.

Vasület áthelyezés!

Tisztelettel értesítjük a városi, valamint a vidéki mélyen tisztelt közönséget, hogy vasárú-üzletünket a Kisegítő bank volt helyiségébe (Rákóczi-utca sarok) helyeztük át és kérjük továbbra is pártfogásukat. — Nagy raktárunkban egyes árucikkeket még régi olcsó árban bocsájtjuk a t. közönség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel:

Schoppelt és Bauer.

„Transsylvania“

szőlőoltványtelep és
KERTGAZDASÁG.

Iroda és raktár: NAGYENYED. Szentkirály-u. 132.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy Fötér 5 ik szám alatt

!!!

SINGER- varrógép raktár

létesült. — Kedvező fizetési feltételek mellett részletfizetésre is kaphatók varrógépek. Elvállalunk úgy helyben, mint vidéken **varrógép javítást** jótállás mellett. Üzletünkben tartunk mindenféle varrógéphez szükséges **alkatrészeket**, legfinomabb angol **gépcérnát** és **gépölajat**.

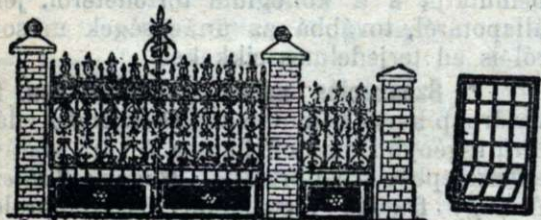
Tisztelettel:

Bourne & Comp
Singer-gépraktár.

Mindenféle

épület és géplakatos

munkát, vízvezeték szerelést, fürdőszoba berendezést a leggyorsabban és legjutányosabban készít

PAULINI TESTVÉREK
géplakatos műhelye

AIUD-NAGYENYED.

Bicikli alkatrészek állandóan raktáron

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű építő és építendő közönség szíves tudomására hozni, hogy épületfa és deszka raktárainkat nagyobb választéku épületfával és minden méretű deszkával, léccel, zsindelemmel, cseréppel, **cementtel**, valamint építkezési cikkekkel kibővítettük, melyeket

mélyen leszállított árban árusítjuk.

Kérjük a t. vevőközönséget saját érdekében az anyag olcsóságáról és jó minőségéről személyesen meggyőződni szíveskedjék.

Nagyenyedre vásárolt anyagokat **díjmentesen** szállítjuk haza, a méreteket szigorúan betartjuk

NUSSBÄCHER és SCHMIDT fakereskedők.

Raktár szemben a kaszárnyával és a vasúti állomás mellett.
Telefon 51. és 46. szám.

Legjobb beszerzési forrás!

Cirner J. József cég

modernül berendezett fűszer és csomagolókereskedése.

Állandóan raktáron mindennemű csomagolóanyag, cukorkák, borok, pezsgők és likörök. A „Transsylvania“-kertgazdaság elárúsító helye. — Szaláczy-féle csomagolóanyag. Telefoni megrendelések házhoz szállítatnak.
9-38 Telefon: 53.

Vásárol a cég elsőosztályú gyümölcsöket a legmagasabb napi áron.

AGRÁR

Takarékpénztár R.-t. Marosvásárhelyt,
NAGYENYEDI FŐKINTÉZETE.

Részvénytőke és tartalékok 24 millió Leu. Érdekközösségben a Banca Commerciale Italiana Milano és a Banca Commerciale Italiana și Română Bucuresti intézetekkel.

Folyósítunk kölcsönöket váltóra és betáblázásra; elfogadunk **betéteket**, melyeket **felmondás nélkül** bármikor visszafizetünk. Vállalunk **átutalásokat** bármely belföldi vagy külföldi piacra. —28

Mézpergetést, műlépkészítést

valamint a méhészeti szakba vágó bármely munkát vállalok saját felszereléssel. — Méhtörzseket, kas vagy kaptárban, felelőség mellett szállítok vidékre is.

Kas, kaptár és egyéb méhészeti kellékekben nagy választék!!

Gerendi Károly

Aiud-Nagyenyed, Szentkirály-utca 53.

IZRAEL ADOLF és FIA

vas- és festékárúkereskedők

Telefon 21.

NAGYENYED.

Telefon 21.

Raktáron nagymennyiségben és a mai napi árnál jóval olcsóbban bocsájtjuk b. vevőink rendelkezésére:

Zománcozott lemezek, **Sphinx** és öntött vasedények **Húsvágógép**, kolbásztöltő, **zsirődoboz**, zsírnymó és az összes háztartási cikkek. Lemez és **vasfűz helyek**, füstcsövek, folytonógó kályhák, **Vadász-fegyverek**, **Browning-pisztolyok**, **Wölersdorff-patronok**, **serét** és mindenféle golyók. **Festékárú**, **firnis**, **gépölaj**. **Kátrány** **Carbolemium** la. **aszfaltfedőlemez**.

Kerékpár alkatrészek! Sport-cikkek!

Mindennemű

dobozárut, cartonage csomagoló és göngyölőcikkeket, gyógyszerészi, kereskedelmi és **zsírátlan dobozokat**, **PAPIRT, PAPIRÁRUKAT**, zacskókat, tekturákat, portárcákat, porkapszulák és mindennemű nyomdai termékeket, **LITOGRAFIAI**

Kő- és Könyvnyomdai kivitelben gyorsan és olcsón szállít a

Nagyenyedi

KÖNYVNYOMDA és PAPIRÁRÚGYÁR R.-t.

Levél- és sürgőncim elég:

LINGNER, Aiud-Nagyenyed

52-37

HOTEL SZEIDL-SZALLODA NAGYENYED.

Kávéház és külön étterem, kitűnő konyhával. Izletes kávéházi ételek és italok. Állandóan készletben friss, elsőrendű minőségű cukrászsütemények, hassé. Figyelmes kiszolgálás. Elsőrendű billiárd asztalok kártyaterem.

0-36

Estéknél Fánfuri Albert zenekara hangversenyez.

KLEIN S. ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ

vesz legmagasabb áron
tört aranyat és drágaköveket!

NAGYENYED; — FÖTÉR

Az 1922-1923. évi

Árjegyzékünk megjelent!

Ambrosi, Fischer és Tsai rt. Aiud-N.-Enyed

A Bethlen-kollégiumból kikerült
írógárda

Irodalmi matinéja

1922. év október hó 9-én délelőtt 11 órakor
a ref. templomban.

MŰSOR:

1. *Fogarasi Albert* üdvözlete.
2. *Szentimrei Jenő* megnyitója s a szereplők bekonferálása.
3. *Berde Mária*: Versek.
4. *Sipos Domokos*: A székely tölgy és a spanyol gránátalma-virág meséje. (Novella.)
5. *Dr. Dávid* — *Szabó Jenő*: Dalok.
Éneklí Vajda Márton:
Zongorán kíséri a szerző.
6. *Finta Gerő*: Versek.
7. *Szentimrei Jenőné*:
Dr. Ferenczy—*Szentimrei*:
koloratur ballada, ének.
Zongorán kíséri: *Zsizsmann Rezső*.
8. *Csekme Ferenc*: Elbeszélés.
9. *Szabó Jenő*: Versek.

21051